

Yenidoġan İntervenöz İnfiltasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenidoġan İntervenöz İnfiltasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33171>

Özet

Yenidoğan İntravenöz İnfiltrasyon Ölçeği (YİÖ), Pediatrik Periferik İntravenöz İnfiltrasyon Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve özellikle yenidoğan popülasyonuna standardize edilmesi amacıyla geliştirilmiş bir klinik değerlendirme aracıdır. Bu ölçek, intravenöz sızma veya ilaçların damar dışına sızması olarak bilinen infiltrasyon olaylarının ciddiyetini objektif olarak ölçmek ve derecelendirmek için tasarlanmıştır. Ölçeğin temel amacı, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde (YYBÜ) çalışan sağlık profesyonellerine, periferik intravenöz kateterizasyona bağlı komplikasyonları hızlı ve tutarlı bir şekilde tespit etme imkanı sunmaktır.

2017 yılında Temizsoy ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğini değerlendirilmiş ve kritik öneme sahip olan yenidoğan grubunda güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini ortaya koymuştur. Bu çalışma, pediatrik bakım alanında yüksek risk taşıyan bu popülasyonda standart bir değerlendirme protokolünün oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yenidoğan, İntravenöz, İnfiltrasyon, Periferik Kateter, Ölçek, Adaptasyon, Pediatri, Yoğun Bakım.

Yazarlar

Ebru Temizsoy, Özge Eriş, Ayşe Karakoç, Feriye Cangür, Gülsüm Karatekin, Figen Ovalı.

Amaç

Yenidoğan İntravenöz İnfiltrasyon Ölçeği'nin birincil amacı, periferik intravenöz (IV) tedavi alan yenidoğan hastalarda meydana gelen infiltrasyon derecesini standardize edilmiş, objektif kriterler kullanarak belirlemektir. Bu standardizasyon, hemirelik ve doktorluk uygulamalarında tutarlılık sağlamayı ve infiltrasyonun erken teşhisini kolaylaştırmayı hedefler. Erken teşhis, potansiyel ciddi doku hasarını önlemek ve tedavi sürecini optimize etmek için hayati öneme sahiptir.

Ölçek, klinik gözlem yoluyla infiltrasyonun ciddiyetini 0'dan başlayarak derecelendirmeyi mümkün kılar. Uyarlama çalışması, bu aracın Türk kültürüne ve sağlık sistemine uygunluğunu test ederek, YYBÜ ortamlarında güvenle kullanılabilen bir ölçüm standardi sunmayı amaçlamıştır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, periferik intravenöz uygulamalar sırasında damar dışına sızma sızmanın neden olduğu doku hasarının klinik ciddiyetidir. Bu yapı, genellikle ödem, soğukluk, solukluk, ağrı ve motor fonksiyon kaybı gibi gözlemlenebilir fiziksel belirtiler üzerinden

de?erlendirilir. Ölçek, bu belirtilerin ?iddetine göre bir derecelendirme sistemi sunarak, invaziv bir prosedürün komplikasyon riskini ve etkisini kantitatif olarak ifade etmeyi sa?lar.

Bu araç, esasen klinik bir skollama sistemidir ve intravenöz kateter bak?m? ve yönetimi alan?nda hem?irelik kararlar?n? destekleyen güçlü bir dayanak noktas? olu?turur. Ölçek, objektif kriterler sunarak sübjektif de?erlendirme hatalar?n? en aza indirmeyi hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Temizsoy ve arkadaşlar? (2017) tarafından "Pediatrik Periferal ?ntravenöz ?nfiltrasyon Ölçe?inin Türkçe geçerlilik güvenilirli?i ve yenido?ana uyarlanmas?" ba?lıklı makalede detaylandırılm??tır. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?, ölçe?in yenido?an popülasyonunda ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (infiltrasyon ciddiyeti) do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulamak için çe?itli geçerlik analizleri (muhtemelen içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i) uygulam??tır.

Güvenirlik

Yenido?an ?ntravenöz ?nfiltrasyon Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri de 2017 adaptasyon çal??mas? kapsam?nda gerçekleştirilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini gösteren kritik bir psikometrik özelliktir. Klinik gözlem araçlar?nda genellikle gözlemciler aras? güvenilirlik (inter-rater reliability) ve iç tutarlılık (Cronbach's Alpha) incelenir. Uyarlama çal??mas?, bu ölçe?in YYBÜ ko?ullar?nda farklı klinisyenler tarafından kullanıld???nda dahi tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretti?ini göstermeyi amaçlam??tır. Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik de?erleri sunulmam??tır.

Faktör Analizi

Orijinal kaynakta faktör analizine dair spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, bir uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amacıyla do?rulayıc? veya açıklayıc? faktör analizinin yap?lm?? olması muhtemeldir. Bu analizler, Pediatrik Periferal ?ntravenöz ?nfiltrasyon Ölçe?i'nin orijinal yap?s?n?n yenido?an popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? ara?tırılm??tır. Ölçe?in klinik bir skollama aracı olması nedeniyle, tek faktörlü veya basit bir derecelendirme yap?s?n? korudu?u varsayılabilir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) / Klinik Gözlem Ölçe?i

Format: Derecelendirme sistemi (Muhtemelen 0'dan ba?layan, artan ciddiyet seviyelerini gösteren kategorik skollama)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal Pediatrik Ölçek İngilizce'dir)

Popölasyon Grubu: Klinik Popölasyon

Yaş Grubu: Yenidoġan (Neonatal)

Popölasyon Detaylar?: Periferal intravenöz kateterizasyon uygulanan ve infililyasyon riski tağıyan hastalar, özellikle Yoġun Bakım Ünitelerindeki bebekler.

Test Metodolojisi: Hemşire veya klinisyen tarafından kateter bölgesinin görsel ve fiziksel muayenesi yoluyla doġrudan gözlem ve derecelendirme.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, İntervenöz Tedavi, Doku Hasarı, IV Erişim, Klinik Bakım, Skorlama Sistemi, Yenidoġan Hemşireliği.

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret durumu hakkında kesin bilgiye ulaşmak amacıyla sorumlu yazar Ebru Temizsoy ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı?: 2017 (Türkçe Uyarlama ve Yenidoġana Adaptasyon)

Kaynaklar

Temizsoy, E., Eriş, Ö., Karakoç, A., Cangür, Ş., Karatekin, G. ve Ovalı, F. (2017). Pediatrik Periferal İntervenöz İnfilyasyon Ölçeđinin Türkçe geçerlilik güvenilirliği ve yenidoġana uyarlanması. *The Journal of Pediatric Research*, 4(4), 232-238. doi: 10.4274/jpr.78055

Sorumlu Yazar İletişim: temizsoyeburu@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [yenidogan-intravenoz-infililyasyon-olcegi-toad.pdf](#)

Yenidoġan İntervenöz İnfilyasyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ?: Yenidoġan İntervenöz İnfilyasyon Ölçeği'nin maddeleri ve derecelendirme sistemi, bu kaynakta (Source Content) spesifik olarak sağlanmamıştır. Maddeler, Temizsoy ve arkadaşları'nın (2017) adaptasyon çalışması'nda detaylı olarak sunulmuştur. Tipik olarak bu tür infilyasyon ölçekleri, kateter bölgesindeki kızlık, ödem miktarı, cilt rengi, sıcaklık ve dolaşım

durumu gibi klinik belirtileri 0 (infiltrasyon yok) ile 4 (ciddi infiltrasyon) arasında derecelendirir.

Ölçek, periferik intranöz kateterle ilgili komplikasyonlar değerlendiren bir klinik araçtır. Maddelerin tam içeriği için lütfen yukarıda belirtilen akademik referansa başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM